

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ

Αθήνα, 24 -01-2013
Αρ. Πρωτ.: 39

25 ΙΑΝ. 2013

Προς:

✓ Τη Βουλή των Ελλήνων
✓ Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:

1. Υπουργό Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη
2. Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού
3. Βουλευτή κ. Ηλία Παναγιώταρο (δια της αρμόδιας Υπηρεσίας της Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 5937/16-01-2013

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 5937/16-01-2013 Ερώτησης που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Ηλίας Παναγιώταρος, κατά το μέρος που τα διαλαμβανόμενα στην εν λόγω ερώτηση ζητήματα εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είναι σε γνώση του γενικότερου προβληματισμού – τόσο στη βιβλιογραφία όσο και σε Ειδικές Επιτροπές Διεθνών Οργανισμών - που προκαλεί η εφαρμογή του Ιερού Μουσουλμανικού Νόμου εντός της ελληνικής επικράτειας. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και σεβόμενο τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας, λαμβάνει υπόψη τις προτάσεις και τα αιτήματα που υποβάλλονται επί των σχετικών ζητημάτων.

Σύμφωνα με τη νομολογία του Αρείου Πάγου, η δικαιοδοσία του Μουφτή σε ορισμένες κατηγορίες υποθέσεων οικογενειακού και κληρονομικού δικαίου και η εφαρμογή των μουσουλμανικών εθίμων και του Ιερού Μουσουλμανικού Νόμου (Σαρία) στους μουσουλμάνους το θρήσκευμα Έλληνες υπηκόους, όσον αφορά τις υποθέσεις αυτές, εδράζεται : α) Στη διάταξη του άρθρου 10 του προϊσχύσαντος νόμου 2345/1920, β) στη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 της ανωτέρω ΠΝΠ, με την οποία επαναλήφθηκε πανομοιότυπη η διάταξη του άρθρου 10 του νόμου 2345/1920, γ) στη διάταξη του άρθρου 4 του νόμου 147/1914, δ) στη διάταξη του άρθρου 14 παρ. 1 της Συνθήκης των Σεβρών του 1920 (κυρώθηκε από κοινού με τη Συνθήκη της Λωζάνης, αλλά και αυτοτελώς με το ν.δ. της 29^{ης} Σεπτεμβρίου 1923, ΦΕΚ Α'. 311/30-10-1923), που προβλέπει υποχρέωση της Ελλάδας «να λάβη αναφορικώς προς τους μουσουλμάνους πάντα τα αναγκαιούντα μέτρα όπως κανονίση, συμφώνως προς τα μουσουλμανικά έθιμα, τα του οικογενειακού δικαίου και της προσωπικής καταστάσεως αυτών» και ε) στις διατάξεις των άρθρων 42, 45 της Συνθήκης της Λωζάνης, από τις οποίες (διατάξεις) προκύπτει, «κατ' αντανάκλαση» της προβλεπόμενης προστασίας των ορθοδόξων στην Τουρκία, όμοια πρόβλεψη προστασίας της μουσουλμανικής μειονότητας στην Ελλάδα και συγκεκριμένα η χώρα μας ανέλαβε να εφαρμόσει, σχετικά με την οικογενειακή και την προσωπική κατάσταση των Ελλήνων μουσουλμάνων, τα κατάλληλα μέτρα σύμφωνα με τα έθιμά τους (βλ. Α.Π. Ολ. 738/1967, Α.Π. 1097/2007, 1041/2000, 1738/1980, κ.ά.).

Κατ' αρχήν διευκρινίζεται ότι τα ζητήματα του οικογενειακού και κληρονομικού δικαίου, που ανήκουν στη δικαιοδοσία του Μουφτή ως ιεροδίκη, είναι σαφώς καθορισμένα και περιορισμένα, δεδομένου ότι οι διατάξεις αυτές εισάγουν εξαιρετικό δίκαιο, του οποίου η διασταλτική ερμηνεία ή ανάλογη εφαρμογή είναι ανεπίτρεπτη (ενδεικτικά απόφαση αρ. 7/2001 Εφετείου Θράκης).

Περαιτέρω, η ελληνική δικαιοσύνη έχει κρίνει ότι η δικαιοδοσία του Μουφτή και η εφαρμογή του Ιερού Μουσουλμανικού νόμου έχουν ως όρια τις συνταγματικές και διεθνείς συμβατικές δεσμεύσεις, που αποτελούν πλέον εσωτερικό/ελληνικό δίκαιο, και υποχρεώνουν την πολιτεία, σε περίπτωση σύγκρουσης Μουσουλμανικού ιερού δικαίου και ατομικών δικαιωμάτων, να εγγυηθεί στο μουσουλμάνο Έλληνα πολίτη την προάσπιση των ατομικών του δικαιωμάτων, με την εφαρμογή του ελληνικού Αστικού Κώδικα (βλ. απόφαση αρ. 9/2008 ΜΠρωτΡοδ).

Οι δικαστικές αρμοδιότητες του Μουφτή, ο οποίος συνιστά δικαστικό όργανο συντρέχουσας αρμοδιότητας με τα τακτικά δικαστήρια, δεν θα μπορούσαν να λειτουργήσουν προς την κατεύθυνση της παραβίασης των ατομικών δικαιωμάτων των μουσουλμάνων. Επομένως η πολιτεία είναι υποχρεωμένη, σε περίπτωση σύγκρουσης μουσουλμανικού ιερού δικαίου και ατομικών δικαιωμάτων, να εγγυηθεί στον μουσουλμάνο Έλληνα πολίτη την ελευθερία επιλογής της δικαιοταξίας στην οποία αυτός επιθυμεί να υπαχθεί (βλ. απόφαση αρ. 405/2000 του ΜΠρωτ.Θηβών).

Σε κάθε περίπτωση οι Έλληνες πολίτες της Δ. Θράκης μουσουλμάνοι στο θρήσκευμα, οι οποίοι δεν επιθυμούν να υπαχθούν στον Ιερό Μουσουλμανικό Νόμο, δύνανται να επιλέξουν τον πολιτικό τύπο γάμου και όλα τα ζητήματα οικογενειακού δικαίου, στα οποία περιλαμβάνονται και τα αναφερόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 1920/1991 [: Ο Μουφτής ασκεί δικαιοδοσία μεταξύ μουσουλμάνων Ελλήνων πολιτών της περιφέρειάς του επί γάμων, διαζυγίων, διατροφών, επιτροπειών, κηδεμονιών, χειραφεσίας ανηλίκων, ισλαμικών διαθηκών και της εξ αδιαθέτου διαδοχής, εφ' όσον οι σχέσεις αυτές διέπονται από τον Ιερό Μουσουλμανικό Νόμο], θα διέπονται από τις διατάξεις του κοινού δικαίου, υπαγόμενα στη δικαιοδοσία των αρμοδίων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων κατ' άρθρ. 1 του ΚΠολΔ (βλ. απόφαση αρ. 1623/2003 ΜΠρωτΞάνθης).

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΡΟΥΠΑΚΙΩΤΗΣ**

Ακριβές αντίγραφο
Για το Γραφείο Υπουργού

